

9 JANUARI 2011 – DOOPSEL VAN CHRISTUS

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Ik mag leven

„WAT HEB JE MEEGEMAAKT IN RWANDA?“, vroeg de paus aan de ‘kardinaal’ (Olivier Le Gendre, *Biecht van een kardinaal*, Davidsfonds, Leuven, 2010). De kardinaal vertelt het verhaal van Sabine, een Tutsi. Toen de Hutu-troepen naderden (1994), ging ze schuilen in de kerk. De militie kwamen binnen met hun machete en begonnen te moorden. Plotseling stond Sabine oog in oog met haar vroegere buurman, Théophile, een Hutu. Zijn hakmes was al rood. „Hij keek me aan, herkende me en draaide dan zijn hoofd weg. Hij kon me niet doden. Hij was de moed kwijt.“ Sabine is de enige van het gezin, die de moordpartij overleeft. De moordenaar keek haar in de ogen, kende haar naam. En zij mocht leven.

Het is misschien een vreemde associatie met het verhaal van het doopsel van Jezus. En toch. Gedoopt worden is een naam krijgen, iemand mogen zijn, mogen leven. We ‘krijgen’ een naam en het leven. Ouders besteden meestal veel aandacht aan de keuze van de doopnaam. En bijna steeds is die naam ook emotioneel of relationeel geladen. Ze verwijst naar iemand die belangrijk is in het leven van de ouders. En ze hopen dat die figuur ook voor hun kind belangrijk wordt. Een heel relatienet wordt samengebracht in de doopnaam. Dit gebeurt ook bij Jezus. Na zijn doopsel in de Jordaan hoort Hij een stem, die Hem een nieuwe naam geeft: „Mijn welbeminde“.

Jezus had al een naam gekregen, acht dagen na zijn geboorte. En met die naam had Hij geravot zoals kinderen doen. Nu is Hij volwassen en begint zijn zending. Dit is een keerpunt in zijn leven. Er zijn ook in ons leven zo’n keerpunten. Het zijn momenten waarop je in zekere zin een nieuwe naam krijgt. De beschrijving van het doopsel van Jezus biedt een handleiding bij zulke keerpunten en levensbeslissingen.

Ten eerste, Jezus gaat in de stroom staan. Augustinus (354-430) schrijft in *Sermo 117, 17*: „Streef je naar grote dingen, begin dan met de kleine. Wil je Gods hoogheid vatten, vat dan eerst zijn nederigheid. Kijk naar een boom: om hoog te groeien, zoekt hij eerst de diepte. Hij plant zijn wortels in het nederige, om dan pas zijn kruin naar de hemel te verheffen. Zoek je de winden zonder dat je wortel hebt geschoten, dan val je om en groei je niet. Wortel je eerst in de liefde.“ Zo staat Jezus in het water, bescheiden tussen geringen, tussen eenvoudigen. Bij sommigen staat het water tot de lippen, diep in de stroom, diep in de put soms. Jezus staat tussen de armen.

Ten tweede, Jezus kijkt omhoog. Een stroom is stabiel. Hij stroomt traag, soms bijna log. Wolken niet. Ze veranderen voortdurend van vorm. Zoals het leven steeds verandert. In de basisstroom van de geringen staan, goed, maar ook kijken naar wat er nu nodig is, in een steeds veranderende tijd. En die wolken scheuren altijd open. Er gebeurt iets nieuws. Je ziet iets nieuws. Een duif brengt een bericht van de wolken. Het is een reisduif. Ze komt van heel ver. Voeten in de stroom, ogen omhoog.

Het nieuwe wordt gesymboliseerd door een nieuwe voornaam of een tweede voornaam. Vroeger was dat een gewoonte bij de intrede van religieuzen. En bij mensen die van elkaar beginnen te houden, merk je het ook: je krijgt een nieuwe (troetel) naam. En ik hoor ook soms dat ouders elkaar aanspreken als ‘mama’ of ‘papa’. Ze zijn immers iemand anders geworden door het ouderschap. Die nieuwe naam is een fundamentele naam, de naam van een nieuw levensproject. Bij het doopsel van Jezus is er een Stem die Hem die naam geeft. Die Stem zegt niet: „Doe nu precies dit of dat.“ Ze zegt iets veel grondigers: „Ik hou van je, je bent van Mij, je bent mijn kind, mijn Welbeminde. Je mag leven.“ En die toezegging zal Jezus sterk maken. Want kort na het doopsel komt Hij in de woestijn terecht en botst op de machten van het kwaad. De Geest geeft Hem nu een nieuwe naam, een nieuwe identiteit, die moet groeien. Ook bij ons: je bent niet gedoopt op één moment, je wordt gaandeweg een gedoopte. In de stroom staan tussen de kleinen, omhoog kijken naar de wolken, een grondnaam krijgen en een keerpunt maken.

Hoe knoop ik die fladdergedachten aan elkaar? Sabine en Théophile uit Rwanda kenden elkaars naam, als burens, maar niet echt. In de dodelijke confrontatie ontdekken ze elkaars diepere naam, ‘Mens’. Je kijkt elkaar in de ogen en dan kun je niet meer doden. We weten niet hoe het verder met Théophile is verlopen, maar hij zal niet ongeschonden uit die ontmoeting zijn gekomen. Ook hij kreeg in de ontmoeting de naam ‘Mens’, ondanks de machete.

EERSTE LEZING

JESAJA 42, 1-4.6-7

Zo spreekt de Heer: „Dit is mijn dienaar die Ik ondersteun, mijn uitverkorene in wie Ik behagen schep: mijn geest stort Ik over hem uit, gerechtigheid laat hij stralen over de volken. Hij roept niet, hij schreeuwt niet en op straat verheft hij zijn stem niet. Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven, in waarheid zal hij de gerechtigheid laten stralen. Onvermoeid en ongebroken zal hij op aarde gerechtigheid laten zegevieren: de verre kusten zien uit naar zijn leer.“

„Ik, de Heer, roep u in gerechtigheid, Ik neem u bij de hand en waak over u en maak u voor de mensen tot het teken van mijn verbond en tot een licht voor de volken. Blinden zult gij de ogen openen, gevangenen uit hun kerker bevrijden en uit de gevangenis allen die in duisternis zitten.“

TWEDE LEZING

HANDELINGEN DER APOSTELEN

10, 34-38

In die tijd nam Petrus het woord en sprak: „Nu besef ik pas goed, dat er bij God geen aanzien van persoon bestaat, maar dat, uit welk volk ook, ieder die Hem vreest en het goede doet Hem welgevallig is.“

„Het woord heeft Hij tot de zonen van Israël gezonden, toen Hij door Jezus Christus de blijde boodschap van vrede verkondigde: ‘Deze is de Heer van allen.’ Gij weet wat er overal in Judea gebeurd is; hoe Jezus van Nazaret zijn optreden begon in Galilea na het doopsel dat Johannes predikte, en hoe God Hem gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht. Hij ging weldoende rond en genas allen die onder de dwingelandij van de duivel stonden, want God was met Hem.“

EVANGELIE

MATTEUS 3, 13-17

In die tijd kwam Jezus uit Galilea naar de Jordaan tot Johannes om zich door hem te laten dopen. Maar Johannes wilde Hem tegenhouden met de woorden: „Ik heb úw doopsel nodig, en Gij komt tot mij?“

Jezus antwoordde: „Laat het nu zijn; want zo past het ons al wat is vastgesteld te volbrengen.“ Toen liet Johannes Hem toe.

Nadat Jezus gedoopt was, steeg Hij terstond uit het water. En zie, daar ging de hemel open en Hij zag de Geest Gods neerdalen in de gedaante van een duif en over zich komen. En een stem uit de hemel sprak: „Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb.“

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net